

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2010-455-5
VASÚTI BALESET**

**Nyíradony és Nyírgelse állomások között
313+59 sz. szelvényben lévő útátjáró**

2010. október 05.

6381 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtevése céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2011. május 3-án megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- MÁV Zrt.
- Nemzeti Közlekedési Hatóság

A zárómegbeszélésen a zárójelentés-tervezettel kapcsolatosan a MÁV Zrt. képviselője tett észrevételt az alábbiak szerint:

„2010-455-5 jelű vasúti baleset: 2010. október 5-én Nyírgelse és Nyíradony állomások közötti úttájáróban baleset. A KBSZ a Nemzeti Közlekedési Hatóság részére ad ki biztonsági ajánlást, melyet részben a Pályavasútnak kell végrehajtani.

BA2010-455-01: A Vb a helyszíni szemle során megállapította, hogy a Nyírmihálydi település belterületén, a Fürdő utca végén található, a 110. sz. vasútvonalat a 313+59 sz. szelvényben keresztező közút-vasút szintbeli keresztezésre figyelmeztető KRESZ-táblák elhelyezése nem felel meg a KRESZ idevonatkozó előírásainak, valamint hogy **a vasúti pályára a csökkentett rálátási háromszög több irányba sem biztosított a növényzet szabadlátást korlátozó magassága és sűrűsége.** A Vb ezért javasolja a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak, hogy vizsgálja meg az úttájáróhoz vezető utcákat, és az azokba csatlakozó utcákat a közlekedési táblák kihelyezésének szempontjából, illetve a rálátási háromszögek biztosítottsága szempontjából, és a lefolytatott vizsgálat alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A jogszabályoknak megfelelően kihelyezett közlekedési jelzőtáblák időben figyelmeztetik a gépkocsivezetőket a veszélyes kereszteződéshez való közeledésre, ezáltal a körültekintő közlekedéssel csökkenthető a balesetek bekövetkezésének kockázatát.

Kiegészítésünk:

1. A 2010-455-5 sz. Zárójelentés tervezet 3.2. pontjában foglalt tartalmát elfogadjuk, de azt a benne lévő ellentmondások feloldása érdekében javasoljuk kiegészíteni az aláhúzással jelölt szavakkal az alábbiak szerint:

"Az átjáróban a csökkentett rálátási háromszög a Fürdő utcáról Nyírbátor állomás, illetve a Kossuth utcáról Nyíradony állomás felé nincs teljes körűen biztosítva növényzet miatt, azonban ez jelen esetben a vasúti jármű észlelhetőségét nem befolyásolta."

2. A 2010-455-5 sz. Zárójelentés tervezet 4. pontjának második bekezdését az alábbiak szerint látjuk szakszerűen megfogalmazottnak, és ezt javasoljuk szerepeltetni a Zárójelentésben: „A Vb ezért javasolja a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak, hogy vizsgálja felül a vasúti átjáróhoz vezető, és az azokba csatlakozó utak forgalmi rendjét, valamint tekintettel az alacsony keresztezési szögre (45°) a rálátási területek figyelembe vételével a vasúti átjáró biztosításának kérdését. A lefolytatott vizsgálat alapján írja elő a szükséges intézkedéseket a vasút- illetve a közút kezelője részére.”

3. A rálátási területek tisztítását (teljes körű cserje- és bozótirtás) üzemeltető területi szervezeti egységünk 2010. december 21-én kihelyezett karbantartás keretében végeztette el. A pályafelügyeleti tevékenység során a rálátási területek tisztaságát folyamatosan figyelemmel kísérik, a pályafelügyeleti ellenőrzések során feltárt hiányosságok alapján ütemezik a további növényzet eltávolítási munkákat.”

A Vb az észrevételeket részben elfogadta, azokat a zárójelentésben átvezette.

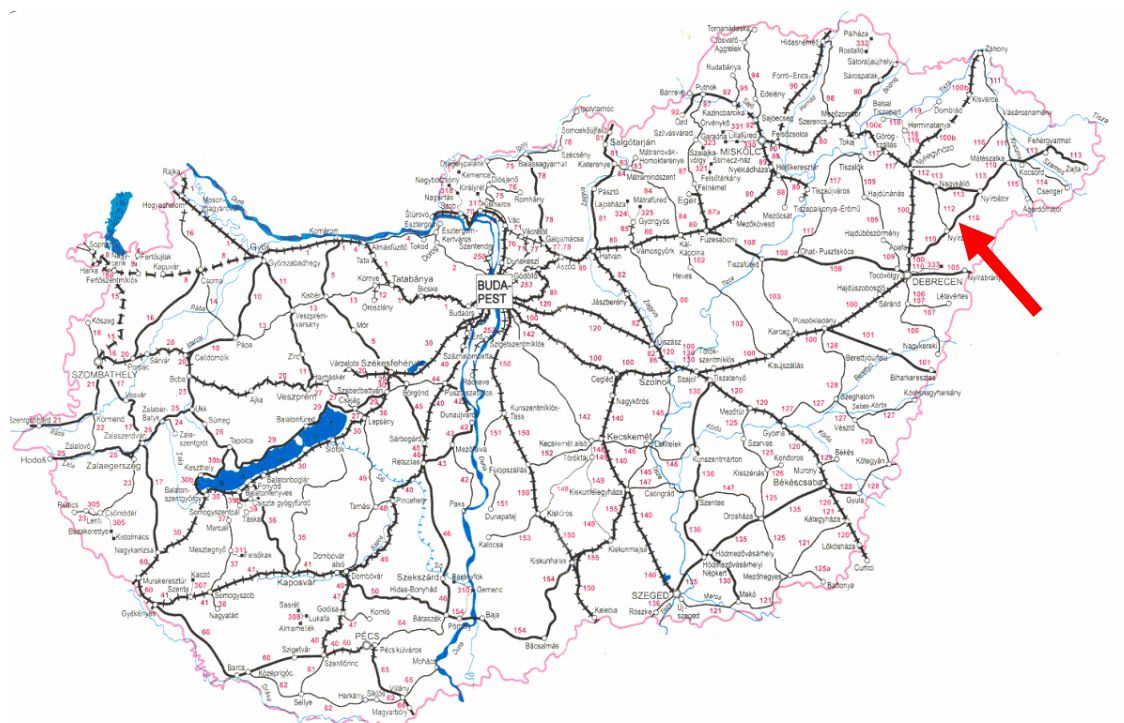
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV- Trakció Zrt.	MÁV-TRAKCIÓ Vasúti Vontatási Zártkörűen Működő Részvénytársaság
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	MÁV Zrt. Biztonsági Igazgatóság illetékes Területi Vasútbiztonsági Osztálya

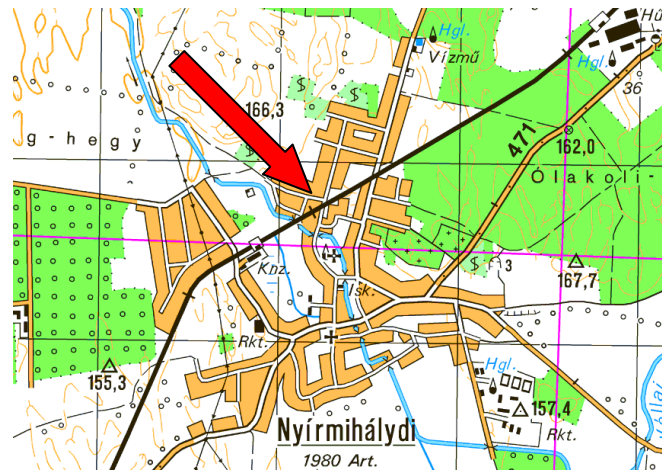
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2010. október 05. 10 óra 57 perc
Az eset helye	110 sz. vasútvonal, Nyíradony és Nyírgelse állomások között, 313+59 sz. szelvény
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	mozdonyvonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	0/1 súlyos sérült
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	a személygépkocsi javíthatatlanul rongálódott
Érintett vonat száma	6381
Üzemeltető	MÁV-Trakció Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

Az eset helye

1. ábra: Az eset helye

2. ábra: Az eset közelebbi helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. október 05-én 11 óra 22 perckor jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2010. október 5-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Gula Flórián	balesetvizsgáló
tagjai	Rózsa János	balesetvizsgáló
	dr. Máté Róbert	orvos szakreferens

Az eseményvizsgálat áttekintése

- A Vb 2010. november 4-én utólagos helyszíni szemlét tartott, fényképfelvételeket készített, az útátjárót megvizsgálta.
- A Rendőrségtől és az infrastruktúra üzemeltetőjétől tájékoztatást kért és kapott.

Az eset rövid áttekintése

2010. október 5-én 11 órakor Nyíradony és Nyírgelse állomások között a 313+59 sz. szelvényben lévő, nem biztosított útátjáróban a 6381. sz. mozdonyvonat összeütközött egy Opel Corsa típusú személygépkocsival.

A baleset következtében a gépkocsi vezetője súlyos sérüléseket szenvedett, mentőhelikopterrel szállították kórházba. A mozdony kis mértékben rongálódott, a mozdonyon tartózkodók nem sérültek meg.

A vasúti pálya 13 óra 25 percig el volt elzárva. Az esemény következtében két személyszállító vonat összesen 55 percet késett.

A vizsgálat során a Vb megállapította, hogy közúti jelzőablák jelzik az útátjáróhoz közeledést, a csökkentett rálátási háromszög nem biztosított, a vonat pedig az előírt sebességet nem lépte túl.

A Vb megállapítása szerint a baleset oka a közúti járművezetővel összefüggő emberi tényezőre, és a csökkentett rálátási háromszög hiányára vezethető vissza.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2010. október 5-én az M44-433 psz. dízelmozdony 6381 sz. mozdonyvonatként közlekedett Nyírgelse állomás felől Nyíradony állomás felé. A mozdonyvonat 10:58-kor érkezett a Nyírmihálydi település belterületén fekvő, 313+59 sz. szelvényben lévő, műszakilag nem biztosított vasúti átjáróhoz. Az átjáróhoz ekkor érkezett egy Opel Corsa típusú személygépkocsi, amelynek a vezetője az átjáró előtt megállt, majd behajtott az útátjáróba. A mozdony kialakítása miatt a figyelőszolgálatot ellátó vonali tolatásvezető észlelte a személygépkocsit, és utasította a mozdonyvezetőt gyorsfékezésre. A mozdonyvezető gyorsfékezést alkalmazott, de az ütközést nem tudta elkerülni. Az ütközés következtében a gépkocsit a vasúti pálya mellett lévő területre lökte.

A személygépkocsi vezetője súlyosan megsérült, a személygépkocsi használhatatlanná vált, a mozdony kismértékben rongálódott.

A vonaton senki sem sérült meg.

3. ábra: A gépkocsi totálkáros
(forrás: VBO.)

4. ábra: A mozdony sérülései
(forrás: VBO.)

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	–	–	–	–
Súlyos	–	–	1	–
Könnyű	–	–	–	–
Nem sérült	–	–	–	–

1.3 Vasúti járművek sérülése

Az M44-433 mozdony feljáró lépcsője, pályakotrója megsérült, a mozdony nem lett szolgálatképtelen.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Infrastruktúrában nem keletkezett kár.

1.5 Egyéb kár

A gépkocsi javíthatatlanná vált.

1.6 A személyzet adatai

1.6.1 A 6381 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	51 év
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti villamosmozdony vezető, dízelmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2011. március
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes
Szolgálatba lépett	2010. október 5. 6 óra 00 perc

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	6381
Vonat neve	mozdonyvonat
A vonat üzemeltetője	MÁV-Trakció Zrt
Vonattovábbítás módja	Mozdonyvezető+2 fő
Mozdony pályaszáma	M44-433
Mozdony tulajdonosa	MÁV TRAKCIÓ Zrt.
Vonathossz	12 m
Elegytömeg	62 t
Előírt fékszázalék	74%
Tényleges fékszázalék	74%

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Biztosítóberendezés

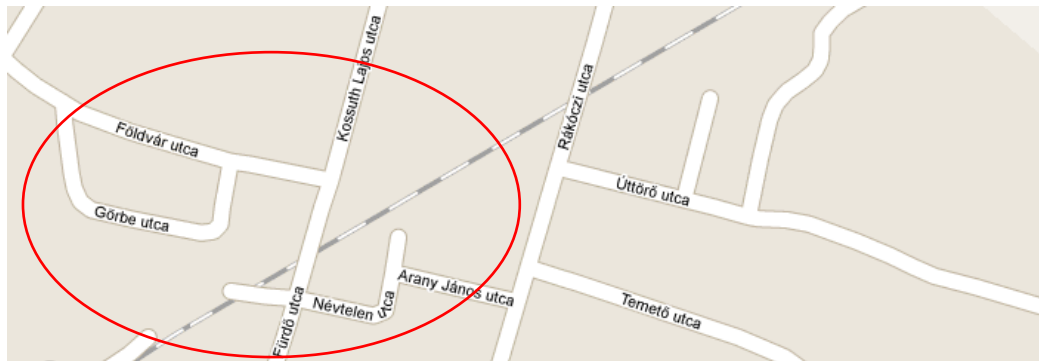
Biztosítóberendezés az esetben nem játszott szerepet, ismertetése nem szükséges

1.8.2 Vasúti pálya

A vasúti pálya a balesetben nem játszott szerepet, részletes leírása nem szükséges.

1.8.3 Közút

Nyírmihálydi település belterületén a Fürdő utca vezet az útátjáróig, amely az útátjáró túlsó oldalán Kossuth utcában folytatódik. (5. ábra) Az út az átjáró előtt, a gépkocsi érkezési iránya felől egyenesen halad kb. 175 méter hosszan. A közút burkolata aszfalt. A jogszabályban előírt közúti jelzőtáblák ki vannak tűzve, de több esetben nem felel meg elhelyezésük a jogszabálynak. (6. ábra)

5. ábra: Az útátjáró környezetében lévő utcák

1.8.4 Útátjáró

A szintbeli keresztezésben a közút körülbelül 45 fokos szögben keresztezi a vasúti pályát, burkolata aszfalt, szélessége 5,5 méter. A rávezető út szilárd burkolatú. Az átjáróban a csökkentett rálátási háromszög a Fürdő utcáról Nyírbátor állomás, illetve a Kossuth utcáról Nyíradony állomás felé nincs biztosítva növényzet miatt (7. ábra).

6. ábra:
A Fürdő u. vonalvezetése, és a jelzőtáblák

7. ábra:
A csökkentett rálátási háromszög nem szabad

1.9 Állomási adatok

Az eset szempontjából nincs jelentősége, ezért részletes ismertetése nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

Az M44-433 psz. mozdonyon lévő TELOC 100 típusú adatrögzítő regisztrátumának kiértékelését a debreceni VBO végezte. Megállapították, hogy a mozdonyvezető a vonat továbbítása közben a vonatra és a pályára megengedett sebességet nem lépte túl, az állandó és az ideiglenes sebességkorlátozásokat betartotta.

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset időpontjában borult, esős, szeles idő volt. A hőmérséklet +8 Celsius-fok volt. A távolbalátás nem volt korlátozott.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A gépkocsi vezetőjének túlélését segítette a mentőhelikopteres szállítás, és hogy a mozdony a személygépkocsit az ütközés után a pálya mellé kilökte és nem gyűrte maga alá.

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb próbát és kísérletet nem végzett.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükségszerű.

1.16 Szabályok és szabályzatok

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) következő bekezdései szabályozzák a vasúti átjáróban követendő szabályokat:

39. § (1) *A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.*

(...)

(3) *A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha*

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

(...)

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) következő bekezdése szabályozza a közúti jelzőtáblák elhelyezésének szabályait:

10. § (3) *A jelzőtáblákat - a (4)-(7) bekezdésben említett kivétellel - az úttest mellett, menetirány szerint a jobb oldalon helyezik el.(...)*

16. §(2) *A veszélyt jelző tábla és a veszély helye (a veszélyes útszakasz kezdete) között a távolság*

-(...),

- lakott területen 50-100 méter,

kivéve ha a jelzőtábla alatt elhelyezett kiegészítő tábla (96. ábra) rövidebb távolságot jelöl meg.

1.17 Kiegészítő adatok

Egyéb kiegészítő adatot a Vb nem kíván nyilvánosságra hozni.

1.18 Korábbi hasonló események

Ebben az útátjáróban a KBSZ korábban balesetet nem vizsgált.

2. ELEMZÉS

2.1 Gépkocsi haladása

A gépkocsi a 471. számú főút felől közelített az útátjáróhoz a Fürdő utcán. Az útátjáró előtt megállt, majd behajtott az útátjáróba, ahol összeütközött a 6381 sz. mozdonyvonattal.

2.2 Vonat haladása

A 6381 sz. mozdonyvonat Nyírgelse állomásról haladt Nyíradony állomás felé. Nyírgelse állomásról 10 óra 55 perckor indult szabályos felhatalmazás után. A mozdonyvezető a járművet az ideiglenes lassúmenetnek megfelelően 60 km/h sebességre gyorsította fel. Nyírmihálydi település belterületén a 313+59 sz. szelvényben lévő útátjáróhoz közelítve a figyelő szolgálatot ellátó vonali tolatásvezető észlelte a személygépkocsit, amely elmondása szerint megállt az átjáró előtt, majd oda behaladt. A mozdony ekkor kb. 70 méter távolságban volt az útátjárótól. A mozdonyvezető az átjáróba behaladó személygépkocsit a mozdony kialakítása miatt nem látta, a vonali tolatásvezető utasítására 10 óra 57 perckor gyorsfékezést alkalmazott, de az ütközést már nem tudta elkerülni.

A mozdony az ütközést követően a 312+56 sz. szelvényben, 166 méter fékút végén, az útátjárótól 97 méter távolságban állt meg.

2.3. Az útátjáró jellemzése

Az útátjáró forgalmának nagysága miatt az útátjáró biztosítása a közúti és vasúti forgalomnak megfelel, a 20/1984.(XII.21.) KM rendelet külön műszaki biztosítást nem ír elő

A Fürdő utcán haladva az átjáró felé a Névtelen utca sarkán van elhelyezve sebességkorlátozást előíró és útátjáróra figyelmeztető tábla, ezek a közlekedési jelzőtáblák azonban nem a KRESZ előírás szerint az út jobb oldalán, hanem a járda mellett jobb oldalon egy kerítésnek támasztva állnak.

A Kossuth utca felől kb. 80 méter távolságban van elhelyezve a vasúti átjáróra figyelmeztető tábla. A tábla és az átjáró között csatlakozik a Kossuth u.-ba a Földvár utca. A Földvár utcában nincs útirányelőjelző tábla, így a Földvár utcából jobbra kiforduló járművek vezetőinek figyelmeztetést nem hívja fel közúti jelzőtábla a vasúti átjáróra.

A táblák elhelyezésével kapcsolatosan Biztonsági Ajánlásokat ad ki a Vb.

2.4. Pszichológiai háttér

A Vb tagjaként közreműködő orvos szakreferens meghallgatta a gépkocsivezetőt.

A sérült elmondása alapján a baleset körülményeire nem emlékezik. Amire visszaemlékezett, hogy az „Állj! Elsőbbségadás kötelező!” táblánál megállt. Említi, hogy aznap, a baleset időpontjában nagyon esett az eső, másra nem emlékszik.

Az egészségi előzményi adatok ismeretében a baleset kialakulásában egészségi szempontból ok-okozati összefüggés nem állapítható meg.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A gépkocsivezető a közeledő vasúti járművet figyelmen kívül hagyva hajtott a vasúti átjáróba, ezért a baleset oka a járművezetővel összefüggő emberi tényezőre vezette vissza.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

Az átjáróban a csökkentett rálátási háromszög a Fürdő utcáról Nyírbátor állomás, illetve a Kossuth utcáról Nyíradony állomás felé nincs biztosítva növényzet miatt, azonban ez jelen esetben a vasúti jármű észlelhetőségét nem befolyásolta.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők

Ilyen megállapítást nem tesz a Vb.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

BA2010-455-01: A Vb a helyszíni szemle során megállapította, hogy a Nyírmihálydi település belterületén, a Fürdő utca végén található, a 110. sz. vasútvonalat a 313+59 sz. szelvényben keresztező közút-vasút szintbeli keresztezésre figyelmeztető KRESZ-táblák elhelyezése nem felel meg a KRESZ idevonatkozó előírásainak, valamint hogy a vasúti pályára a csökkentette rálátási háromszög több irányba sem biztosított a növényzet szabadlátást korlátozó magassága és sűrűsége.

A Vb ezért javasolja a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak, hogy vizsgálja meg az útátjáróhoz vezető utcák, és az azokba csatlakozó utcák forgalmi rendjét, a közlekedési táblák kihelyezését vagy azok esetleges hiányát, továbbá a rálátási háromszögek biztosítottságát, különös tekintettel az alacsony keresztezési szögére, és a lefolytatott vizsgálat alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A jogszabályoknak megfelelően kihelyezett közlekedési jelzőtáblák időben figyelmeztetik a gépkocsivezetőket a veszélyes kereszteződéshez való közeledésre, ezáltal a körültekintő közlekedéssel csökkenthetők a balesetek bekövetkezésének kockázatát.

Budapest, 2011. május 3.

dr. Máté Róbert
Vb tagja

Gula Flórián
Vb vezetője

Rózsa János
Vb tagja